

KORUNA

PRAVDA
A LOŽ

**V KULTOVOM
SERIÁLI
THE CROWN**

Corentin Lamy
Joffrey Ricome
Pierre Trouvé

Ljndeni

Koruna

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Ljndeni

Corentin Lamy, Joffrey Ricome, Pierre Trouvé

Koruna – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

KORUNA
PRAVDA
A LOŽ

**V KULTOVOM SERIÁLI
THE CROWN**

Corentin Lamy
Joffrey Ricome
Pierre Trouvé

Ljndeni

Obsah

Predslov	6
----------	---

PRVÁ SÉRIA

1. časť	
<i>Wolferton Splash</i>	10
2. časť	
<i>Hyde Park Corner</i>	16
3. časť	
<i>Windsor</i>	22
4. časť	
<i>Živelná pohroma</i>	28
5. časť	
<i>Pozlátka</i>	32
6. časť	
<i>Časovaná bomba</i>	38
7. časť	
<i>V poznaní je moc</i>	42
8. časť	
<i>Pýcha a potešenie</i>	46
9. časť	
<i>Vrahovia</i>	52
10. časť	
<i>Gloriana</i>	56

DRUHÁ SÉRIA

1. časť	
<i>Nedorozumenie a ďalšie nepríjemnosti</i>	62
2. časť	
<i>V mužskej spoločnosti</i>	68
3. časť	
<i>Lisabon</i>	74
4. časť	
<i>Beryl</i>	80
5. časť	
<i>Bábky</i>	86
6. časť	
<i>Vergangenheit</i>	90
7. časť	
<i>Matrimonium</i>	96
8. časť	
<i>Drahá pani Kennedyová</i>	102
9. časť	
<i>Pater Familias</i>	108
10. časť	
<i>Záhadný muž</i>	114

TRETIA SÉRIA

1. časť	
<i>Olding</i>	122
2. časť	
<i>Margarétológia</i>	126
3. časť	
<i>Aberfan</i>	130
4. časť	
<i>Bubbikins</i>	134
5. časť	
<i>Prevrat</i>	138
6. časť	
<i>Tywysog Cymru</i>	142
7. časť	
<i>Mesačný prach</i>	148
8. časť	
<i>Nerozhodný muž</i>	152
9. časť	
<i>Zamotaná situácia</i>	156
10. časť	
<i>Cri de coeur</i>	160

ŠTVRTÁ SÉRIA

1. časť	
<i>Osobný strážca</i>	166
2. časť	
<i>Balmoralská skúška</i>	172
3. časť	
<i>Rozprávka</i>	176
4. časť	
<i>Miláčikovia</i>	180
5. časť	
<i>Fagan</i>	186
6. časť	
<i>Terra Nullius – územie nikoho</i>	190
7. časť	
<i>Dedičné nástupníctvo</i>	196
8. časť	
<i>48 : 1</i>	200
9. časť	
<i>Lavína</i>	204
10. časť	
<i>Vojna</i>	208

Predslov

Je séria *The Crown* sfilmovaným životným príbehom Alžbety II.? Na prvý pohľad všetko nasvedčuje tomu, že áno. Napokon, dáva možnosť spoznať celkom mladučkú kráľovnú – ešte naivnú a neskúsenú. A to je pravý opak toho, čo vidí divák na začiatku dvadsiateho prvého storočia. Veď v čase uvedenia prvej série na Netflixe bola skutočná Alžbeta II. celosvetovo najznámejšou deväťdesiatničkou a najdlhšie vládnucou panovníčkou v dejinách Spojeného kráľovstva. Seriál však veľmi rýchlo začal dávať priestor ďalším slávnym postavám monarchie. *The Crown* chce byť mozaikou celej kráľovskej rodiny, podať jej ucelený obraz a obsiahnuť ju, počnúc Philipom, pokračujúc Charlesom či bývalým kráľom Eduardom VII. až po Margarétu. Tvorca seriálu Peter Morgan sledoval všetky vetvy genealogického stromu a vypátral nepreberné množstvo vzrušujúcich zápletiok.

Peter Morgan má príbeh kráľovskej rodiny v malíčku. Podpísal sa pod scenár k filmu *Kráľovná (The Queen)*, vďaka ktorému si Helen Mirrenová v roku 2007 odniesla Oscara v kategórii Najlepšia herečka v hlavnej úlohe. Pozná do hĺbky aj vzťahy medzi panovníčkou a britskými premiérmi. V roku 2013 napísal scenár k divadelnej hre *Audiencia (The Audience)*, v ktorej rozohráva pravidelné týždenné stretnutia kráľovnej s každým z predsedov vlády. Tri roky po jej uvedení prichádza seriál *The Crown*, v ktorom nezanedbateľný priestor dostávajú práve nájomcovia z Downing Street číslo 10. Farbisto vykresľuje napríklad Winstona Churchilla a predstavuje ho ako kráľovninho mentora. Anthonyho Edena zas ukazuje ako obeť osobnostných kríz a, podľa Petra Morgana, aj abstinenčných záchvatov.

Tvorca, u ktorého sme si už zvykli na fikciu vychádzajúcu zo skutočných udalostí, herci, ktorí akoby skutočným postavám z oka vypadli, realite maximálne verná tvorba scén a kostýmov hraničiaca s posadnutosťou. Stačí to, aby mohol byť blockbuster na Netflixe považovaný za nespo-

chybniteľný výsledok práce historika? Úprimne povedané: nie celkom. Uvedomili sme si to pri príprave podcastu *Vérifiction*, v ktorom rozlišujeme a oddeľujeme realitu od fikcie vo filmoch a populárnych seriáloch. Keď sme v decembri 2019, hneď po skončení tretej série, pripravovali časť venovanú seriálu *The Crown*, museli sme uznať, že ak sme ochotní pozrieť sa naň z určitého uhla pohľadu, seriálu popretkávanému detailmi vernejšími než najvernejšia skutočnosť a odkazmi pre zasvätencov sa v mnohých ohľadoch darí veľmi verne vykresliť jednotlivé postavy. Lenže ak chceli Peter Morgan a jeho tím udržať takýto obraz celku vo formáte seriálu, museli pristúpiť na nabaľovanie toľkých aproximácií, nenápadných klamstiev a do očí bijúcich skratiek, že ich nebolo možné vtesnať do hodinového podcastu.

Rozhodli sme sa teda, že začneme odznova, pekne po poriadku. Celý seriál, epizódu za epizódou, sme konfrontovali s písomnými, fotografickými a filmovými historickými archívami. Výsledok predkladáme v knihe, ktorú držíte v rukách. Zámerom nie je potvrdiť alebo vyvrátiť pravdivosť jednotlivých udalostí a zápletiiek, ale ponúknuť čitateľovi širšie súvislosti a bližší pohľad na historické fakty, ako ponúka freska vysielaná na Netflixu. Kompromisy v zobrazení historických udalostí a ich účelové posúvanie na časovej osi, dokonca aj nepravdy sa v seriáli *The Crown* vyskytujú celkom bežne. Sústreďuje sa totiž na dramatické momenty v živote jednotlivých postáv a zároveň si chce zachovať napätie a pútavosť.

Veríme, že sa táto kniha stane vašim vítaným spoločníkom na tridsať rokov trvajúcej ceste po nesmierne vzrušujúcej minulosti monarchie... v očakávaní piatej série.

TÍM PODCASTU VÉRIFICTION

Prvá séria

1. časť prvej série

Wolferton Splash

Devätnásty november 1947. Sobáš dvadsaťjedenročnej Alžbety s o päť rokov starším Philipom je na spadnutie. Je to mladý pár ako každý iný – až na jeden detail: Alžbeta, pôvodným menom Elizabeth Alexandra Mary Windsorová, je najstaršou dcérou kráľa Juraja VI. a z tohto titulu dedičkou anglického trónu.

Júl 1947: Korunná princezná Alžbeta a Philip Mountbatten bezprostredne po oznámení termínu sobáša

Jej snúbenec Philip sa honosí zvučnými titulmi: je pravnukom dánskeho kráľa Kristiána IX. a medzi jeho predkami nájdeme tú istú kráľovnú ako v rodostrome jeho vzdialenej sesternice Alžbety. Jeho prastarou matkou bola kráľovná Viktória. Princ je však predovšetkým vnukom gréckeho kráľa Juraja I., a hoci mladý muž dánsko-rusko-rakúsko-anglického pôvodu nevie ani slovo po grécky a do rodnej krajiny vkročí skutočne veľmi zriedka (polovicu mladosti prežil v Anglicku a zvyšok striedavo vo Francúzsku a v Nemecku), stále je *de facto* gréckym princom, ktorý by sa – človek nikdy nevie – jedného dňa mohol stať dedičom trónu.

Ak mal tento príslušník šlezvicko-holštajnsko-sonderburgsko-glücksburgskej dynastie v úmysle stať sa manželom budúcej kráľovnej Anglicka, musel sa vzdať rodového mena, titulu gréckeho a dánskeho princa a národnosti. Je 19. novembra 1947 a v prvej sérii seriálu *The Crown* sa jediným podpisom stáva z Philipa

britský občan s priezviskom Mountbatten. Nosí teda anglickú podobu dievčenského mena svojej matky... Vzápätí ho kráľ Juraj VI. menuje vojvodom z Edinburghu. Nasleduje pevný stisk rúk, cigaretky a potom už hor sa na rozlúčku so slobodou. Philip rozhodne nemá času nazvyš: sobáš s Alžbetou je naplánovaný na nasledujúci deň.

Prvá scéna udáva tón celej série: nič nemožno označiť za číry výmysel, ale udalosti sa striedajú v zrýchlenom slede, všetko je skratkovité, sústreďuje sa a smeruje k jedinému dátumu. A hoci ho nemôžeme nazvať výplodom fantázie, scenáristom slúži predovšetkým ako vďačný prostriedok podčiarknutia charakteru postavy (v tomto prípade Philipa s povestou flamendra). Philip sa v skutočnosti stal britským občanom o deväť mesiacov skôr. Súhlasí aj fakt,

že z nadporučika sa stal vojvoda, k menovaniu však došlo ráno v deň sobáša, teda 20. novembra, nie v predvečer. To znamená, že na rozlúčku so slobodou nemal žiaden čas.

Skutočný hrdina Churchill

V prvej časti sa okrem kráľovnej, jej chorého otca a čerstvého mladomanžela predstavuje štvrtá postava, s ktorou sa stretávame v deviatich z desiatich častí série. Winston Churchill, v tom čase sedemdesiatdvaročný bývalý ministerský predseda je skutočný hrdina: počas druhej svetovej vojny Anglicko pod jeho vedením čelilo a vzdorovalo Nemecku a napokon ho porazilo. Mimochodom, v seriáli vidíme, ako dav ľuďí vstávajú, keď prichádza do Westminsterského opátstva, kde sa koná sobáš. Starý lišiak predviedol skvelo načasovaný „nástup

na scénu“: vo vchode do opátstva niekoľko sekúnd počkal a vošiel presne vo chvíli, keď zazneli prvé verše piesne *I Vow to Thee, My Country*. Hoci si Churchill od približne dvoch tisícok pozvaných svadobných hostí skutočne vyslúžil *standing ovation*, nevošiel za zvukov britskej vlasteneckej piesne. Dôvod je celkom prostý: pieseň v ten deň v opátstve vôbec nezaznela.

Churchill, známy svojím podrezaným jazykom a osobitou povahou, sa stal dokonalým nástrojom pre scenáristov, ktorí jeho prostredníctvom počas celého obradu pripomínajú nevelmi lichotivé historické fakty. Trúsi poznámky o neprítomnosti Philipových starších sestier vydatých za nacistov. Nacistov? V každom prípade za nemeckých šľachticov. Zatiaľ čo Philip (ktorého vzdelanie zverili nemeckému Židovi Kurtovi Hahnovi nútenému ujsť

pred nacistami) počas vojny bojoval v britskom námorníctve, manžel jednej z jeho sestier, Sofie, bol naozaj vysokopostaveným príslušníkom SS, ba zašiel tak ďaleko, že dal najstaršiemu synovi druhé krstné meno Adolf. Jestvuje fotografia, na ktorej Sofia pozvaná na Goeringovu svadbu sedí na mieste oproti Hitlerovi. Aj ďalšia sestra Cecília s manželom sa od roku 1937 otvorene angažovala v nacistickej strane, ale o šesť mesiacov – teda desať rokov pred princovým sobášom – obaja zahynuli pri leteckej nehode. Fotografia z pohrebu poukazuje na účasť mnohých nacistických pohlavárov. Prítomný bol aj Cecíliin mladší brat Philip. Margaritin manžel sa, ako zdôrazňuje článok v *Daily Mail*, nepriamo zúčastnil na pokuse o atentát na Hitlera v roku 1944, ale predtým bojoval za Nemecko na ruskom fronte, kde utrpel ťažké zranenia. Na svadbe bola aj Philipova matka Alica, ale na rozdiel od seriálovej predstaviteľky mala oblečené civilné šaty. O šesť rokov už prišla na korunováciu v mníšskom habite.

Zastaraný manželský sľub

Ani Churchillova žena Clementine si nedáva obrúsok pred ústa. Barónku udivuje najmä manželská prísaha, ktorá zaznela z Alžbetiných úst a v ktorej sľubuje „poslušnosť“ manželovi. Tvorcovia takto – svojím spôsobom – upozornili na kontroverziu, ktorú voľba sľubu vyvolá vo Veľkej Británii. V skutočnosti sa už dvadsať rokov pripúšťalo, aby sobáše slávené podľa anglikánskeho vierovyznania vypustili dnes už nemoderný

sľub podriadenosti. Lenže moderné trendy nie sú silnou stránkou britskej koruny, preto sme si museli počkať až do roku 1981, keď Diana počas sobáša s Charlesom nepredniesla sľub poslušnosti manželovi. V nedávnej minulosti tak urobili aj Kate Middletonová a Meghan Markleová, manželky princov Williama a Harryho.

Kópie kostýmov

Ak sa v prvej časti niečo dočkalo priam puntičkársky presného napodobenia historickej skutočnosti, sú to kostýmy a medzi nimi najmä šaty, ktoré má počas sobášnej scény oblečené herečka Claire Foyová, ktorej bola zverená rola Alžbety II. Vytvorila ich, podobne ako väčšinu kostýmov, Michele Claptonová známa aj z predchádzajúcej práce pre seriál

Hra o tróny (Game of Thrones). Šaty sú reprodukciou zhotovenou podľa zachovaných fotografií. Originálny model návrhára sira Normana Hartnella inšpirovaný Boticelliho obrazmi sa zničil. Pod jeho skazu sa podpísal zub času a množstvo expozícií, na ktorých bol vystavovaný. Zdá sa však, že Michele predsa len jeden detail (možno zámerne) zanedbala: drobnú chybičku na Alžbetinom diadéme. Zatiaľ čo v seriáli jej dokonale sedí na hlave, v skutočnosti veľmi mierne odstáva. Treba povedať, že kráľovská korunka, o ktorej je reč, nie je nijaký nepodarok či lacná čačka. Bola vyrobená z náhrdelníka patriaceho princezninej starej mame kráľovnej matke Mary, a tá ho zdedila po manželovej starej mame kráľovnej Viktórii. Diadém bol však poškodený a v deň sobáša ho museli dať narychlo opraviť.

Posledné roky života Juraja VI.

Kráľ Juraj VI. mal zomrieť o päť rokov (a jednu časť série) neskôr v spánku v dôsledku upchatia tepny krvnou zrazeninou (koronárna trombóza, pozn. prekl.). Seriál sa však sústreďuje na jeho rakovinu pľúc a pravda je, že mu štyri mesiace pred smrťou v operačnej sále zriadenej priamo v zámku museli chirurgicky odstrániť polovicu pľúc. Na rozdiel od seriálovej operácie však v skutočnosti nezabaliť telesný orgán do obyčajného kusa novinového papiera, ale, ako uvádza *The Mirror*, vložili ho do škatule pripravenej na tento účel a spopolnili. Mimochodom,

nebol to jediný zdravotný problém, ktorého vznik či zhoršenie si spôsobil sám kráľ ako tuhý fajčiar. Iba rok po dcérinom sobáši takmer prišiel o pravú nohu, ktorú sa lekárom podarilo zachrániť bedrovou sympatektómiou. Otázka je, či sa po operácii pľúc považoval za zdravého, ako ukazuje seriál. Podľa tvorcov sa pre každý prípad podujal pripraviť na prevzatie následníctva trónu dcéru, ktorá si v reálnom živote vždy pribalila na cesty čierne šaty, aby mohla nosiť smútok, a kópiu vyhlásenia o nástupníctve na trón, ktoré bola v prípade potreby pripravená predniesť. Je teda málo pravdepodobné, že kráľ v tomto období života veril, že mu už nič nehrozí.

Princezná Alžbeta a Juraj VI. v Buckinghamskom paláci

Pohreb Juraja VI. 15. februára 1952

2. časť prvej série

Hyde Park Corner

Na začiatku druhej časti sa opäť stretávame s princeznou Alžbetou, no tentoraz je akási nervózna. Plným právom.

Chystá sa predniesť príhovor na nairobskom letisku, kde práve pristála. Návšteva v krajine by mala byť – ako sa Alžbeta stále domnieva – iba prvou krátkou zastávkou na „cestu okolo sveta“, ktorá ju má cez Južnú Afriku a Austráliu zaviest’ až na Nový Zéland.

Na pleciah v tom čase dvadsaťpäťročnej mladej ženy spočíva neľahké bremeno: celý Commonwealth. Zastupuje a teda predstavuje otca, ktorému nepriaznivý zdravotný stav nedovolil vydať sa na turné osobne. A tak sa trochu váhavým hlasom prostredníctvom princeznej prihovára posluchá-

čom kráľovská koruna. Niekoľkomesačná cesta sa začína krátkym pobytom v Keni, ktorý sa zatiaľ podobná väčšmi na dovolenku než na oficiálnu štátnickú návštevu. Je to naozaj zanedbateľný detail, ale *The Crown* sa mu venuje na obrovskej ploche a divák si môže dosýta užiť obraz šľachtického manželského páru pri stole, kde sa dobre zabáva na úctivom prístupe obsluhy vkladajúcej menšie tanieri do väčších. Realita je taká, že Alžbeta s Philipom

Budúca kráľovná Alžbeta II. s princom Philipom počas návštevy Kene 6. februára 1952

sa v tom čase s obľubou obsluhovali sami a obišli sa bez poskokov.

Súboj na vrchole

Seriál *The Crown* vyvoláva dojem, že Alžbeta s Philipom sa hneď nasledujúci deň vydali na cestu do Treetops Hotel, kde na nich už čakala pôsobivá hotelová suita postavená dvadsať metrov nad zemou v korune stromu. Ako v pamätiach vysvetľuje osobný strážca Jim Corbett, dvojica sa v skutočnosti ocitla v blízkosti hotela na piaty deň kenského pobytu. Učinila zadosť povinnostiam vyplývajúcim z protokolu a vydala sa na dlhú safari po Národnom parku Aberdare. Malá skratka a najmä milá a dobre vyzerajúca lož: manželský pár naozaj prešiel poslednú časť cesty po vlastných a vo vzdialenosti približne desiatich metrov míňal stádo rozrušených slonov, no k dan-teovskému súboju medzi Philipom a jedným z hrubokožcov, ktorý vidíme v seriáli *The Crown*, nedošlo.

Ako uvádza kanál ABC, chladnokrvný postoj páru urobil na očitých svedkov

veľký dojem, ale Philip v skutočnosti nebol nútený odvrátiť hrozbu zo strany zvierat, aby sa Alžbeta so sprievodcom mohli po schodíkoch vyšťverať do bezpečia „chyže na strome“. To sa však dalo tušiť... Naopak, manželia si nedali ujsť príležitosť, aby z pohodlia svojho bydielka natáčali zvieratá, ktoré prišli k neďalekému napájadlu, dokonca boli ochotní preto v noci vstať. „Fil-movačka“ ich uchvátila natoľko, že sa budili pred svitaním, aby mohli v natáčaní pokračovať od skorého rána. Taká je skutočnosť, hoci v *The Crown* vidíme, ako Alžbetu

spiacu na terase zobudí až nálet dravca. Treba povedať, že dravec je skutočný. Naopak nevieme, či princezná naozaj natáčala manžela ležiacoho v posteli. A už vôbec netušíme, či bol nahý, hoci to je veľmi pravdepodobné, keďže vojvoda podľa dobových svedkov neznášal pyžamy. Noviny *Times* informujú, že si na raňajky dopriali vajíčka so slaninou a banány hodili paviánom. No uznajte sami: rozzúrený slon je predsa len oveľa pôsobivejší.

Kráľ je mŕtvy, nech žije kráľovná!

V tom čase v Londýne... Príbeh poznáme takisto ako výrok plukovníka Jima Corbetta: „Na strom vyliezla princezná a zišla z neho kráľovná.“ Lebo tej noci skutočne zomrel kráľ

Juraj VI., Alžbetin otec. Deň strávil na poľovačke, ako ukazuje seriál, a rovnaký program si plánoval aj na nasledujúci deň. Naozaj si však posledný večer užil v kruhu priateľov poľovníkov a zaspieval celej spoločnosti duet s dcérou, ktorá ich zároveň sprevádzala na klavíri, pieseň *Bewitched, Bothered and Bewildered*, ako vidíme v *The Crown*? Nie. Noviny *Times* píšú, že sa po návrate z lovu so spoločníkmi rozlúčil a dodal, že sa uvidia nasledujúce ráno. Mimochodom, seriálový kráľ, herec Jared Harris, pre server *Vulture* vysvetlil, že Juraj VI. „by to nikdy neurobil. Bezpochyby by veľmi rád mal potrebnú sebadôveru, ale toto by nikdy nespravil“. Ostáva ešte jedna z najkrajších scén série: rozlúčka dcéry s otcom, pri ktorej, zdá sa, tuší, že nič už nebude ako

predtým. Večer nemusel prebiehať podľa tohto scenára a pravdepodobne sa ani neskončil presne tak, ako ukazuje seriál: kráľ pozerá v televízii reportáž z Alžbetinej cesty a sluha mu prikrýva nohy plédom. Sluha mu v skutočnosti priniesol šálku horúcej čokolády a našiel ho, ako leží v posteli a prezerá si športový časopis. No povznesme sa nad symboliku. Bol posledným človekom, ktorý videl Juraja VI. živého. Kráľ v noci zomrel v spánku na koronárnu trombózu spôsobenú nadmerným fajčením. V bežnej reči vravíme, že sa mu v srdci usadila krvná zrazenina.

Hyde Park Corner

„Zavolajte ministrovi zahraničných vecí a povedzte mu ‚Hyde Park Corner‘. On už bude vedieť, o čo ide.“ V seriáli podali Churchillovi správu o kráľovej smrti práve týmito

záhadnými slovami. *Hyde Park Corner*? Minister zahraničných vecí možno pochopil, o čo ide, ale my pri pozeraní seriálu istotne nie. V skutočnosti ide o znenie kódu používaného pre sled krokov, ktoré treba vykonať bezprostredne po smrti kráľa. Pravdaže tak, aby sa pokyn nedostal do nepovolaných uší. Aj protokol, ktorý je nutné dodržať v prípade úmrtia kráľovnej Alžbety II., má zašifrované meno. Ide o operáciu s názvom *London Bridge*.

V seriáli sa tím okolo kráľovnej dozvedá správu prostredníctvom telefonátu z redakcie Reuters. V skutočnosti sa verzie rozchádzajú. Mohlo ísť o novinárov prítomných na mieste alebo o telegram. V každom prípade sa informácia dostala v priebehu popoludnia k vojvodovi a ten priniesol správu princeznej, ktorá sa, nič netušiac, stala kráľovnou. Je tu

Alžbeta II. v smútočných šatách vystupuje z lietadla, ktorým sa vrátila z Kene 8. februára 1952.

však jeden rozdiel: v seriáli prichádza Alžbeta za Philipom do záhrady, zatiaľ čo v skutočnosti, ak môžeme veriť svedectvu Michaela Parkera (vojvodovho priateľa a osobného tajomníka), ju tam Philip zaviedol. Nám neujde ani najmenší detail.

Výber mena kráľovnej šiel, naopak, veľmi hladko. „Nekomplikujme si zbytočne život,“ vraví seriálová Alžbeta, predtým ako si pre kráľovskú funkciu zvolí svoje krstné meno. Takéto rozhodnutie však nie je úplnou samozrejmou. Jej otec Albert (alias Juraj VI.), strýko David (alias Eduard VIII.), prastarý otec Albert (alias Eduard VII.) či jej prastará mama kráľovná Viktória (Alexandrina) – všetci, na rozdiel od Alžbetinho starého otca Juraja V., vládli pod iným než vlastným krstným menom. A kde je napísané, že jej syn Charles bude v budúcnosti vládnuť

ako Charles III. alebo že sa z jej vnuka Williama stane kráľ William V.? Nič nie je také neisté ako práve toto.

Neodkladný návrat

Žena, ktorej od tej chvíle patrí oslovenie kráľovná Alžbeta II., je nútená predovšetkým výrazne skrátiť cestu po svete a okamžite sa vrátiť do Londýna. Prichádza na letisko pred očami fotografov, ktorí sa z piety (podľa seriálu) alebo pretože ich o to požiadali (podľa svedkov) zdržali fotografovania. Na druhý deň pristáva vo Veľkej Británii. Tvorcovia si pri zobrazení týchto chvíľ ponechali azda najvoľnejšiu ruku v porovnaní so zvyšnými udalosťami, pri ktorých si druhá časť prvej série zachovala neporovnateľne väčšiu vernosť dobovým svedectvám. Kráľovná si narýchlo dáva priviezt' čierne šaty, aby z lietadla vystúpila odetá do smútočného. To je nemysliteľné. S vedo-

mím, že kráľ zomiera, nikdy nepotrebovala bez čiernych šiat uložených v jednom zo sedemdesiatich siedmich kufrov tvoriacich jej batožinu. Pravda naopak je, že nemala ani klobúk, ani rukavice v smútočnej farbe. Klobúk jej nenápadne priniesli na palubu lietadla, zatiaľ čo Churchill s predstaviteľmi opozičných strán trpezlivo čakal na pristávacej dráhe. Pokiaľ ide o rukavice, tie jej požičala manželka osobného tajomníka generálneho guverniera Kene. Príhodu vyniesol na svetlo krstný syn tejto dámy, herec Charles Collingwood, v roku 2012 pri natáčaní televíznej relácie, ktorá je ekvivalentom francúzskeho cyklu *Affaire conclue* (*Uzavretý prípad*, pozn. prekl.).

Pozrime sa napokon na vedľajšiu dejovú zápletku druhej časti, ktorá v priebehu celej prvej série nabera na intenzite. Naozaj mala sestra kráľovnej Margaréta milostné pletky s kapitánom kráľovského letectva Petrom Townsendom? Celkom jednoznačne mala. Mimochodom, v prvej polovici 50. rokov naplňal ich vzťah titulné stránky tlače. Mali však spolu niečo už v čase, o ktorom hovoríme? Také niečo by mohol s istotou tvrdiť iba veľký chytrák. Podľa niektorých svedkov, ktorých cituje *BBC History*, sa začali stretávať až po kráľovej

smrti, keď sa Townsend stal hlavným správcom domácnosti jej matky, najmä však po jeho rozvode.

3. časť prvej série

Windsor

Kráľ je mŕtvy, nech žije kráľovná... a jej strýko! Len čo sa v seriáli (v predchádzajúcej časti) uzavrel osud Juraja VI., už sa tvorcovia hrnú do rozprávania o jeho bratovi Eduardovi VIII., panovníkovi, ktorého vláda trvala veľmi krátko – od roku 1936 do roku... 1936. Tretia časť sa začína pohľadom do minulosti – vysielaním jeho abdikáčného príhovoru v BBC. Muž, ktorý bol kráľom iba desať mesiacov, sa lúči s britským ľudom, lebo sa vzdáva trónu v bratov prospech.

Pokračovanie poznáme. Tým bratom je jachtavý a plachý Juraj VI. a bude vládnuť pätnásť rokov, teda až do smrti, ktorá ho – zdrveného bremenom panovania a so zdravím

podlomeným fajčením – zastihla vo veku päťdesiatšesť rokov. *The Crown* je príbehom dynastie, o ktorej by sme chceli vedieť, či mala skutočne chuť vládnuť. V seriáli je kráľovská koruna prekliatím, ktoré si príslušníci rodu odovzdávajú, a pretože sa jej Eduard VIII. dobrovoľne vzdal, je, pravdaže, považovaný za vinníka a pôvodcu všetkého zla, ktoré postretlo jeho brata a neter. Za vinníka a obeť zároveň. Obeť lásky k neurodzenej žene, navyše – a čoskoro druhý raz – rozvedenej Američanke. Wallis Simpsonová a muž, ktorý je už len vojvodom z Windsoru, sa zosobášia šesť mesiacov po jeho abdikácii a väčšinu spoločného života prežijú vo Francúzsku.

To všetko je pravda, lenže vysvetlenie pokrívava. Výrok o šialenej a protizákonnej láske, ktorý v abdikáčnom príhovore vyslovil sám princ (napísal ho preňho jeho priateľ a veľ-